

ХӨ ӨСКЛГҮҮНД КҮЦСН ДИИВРМҮДЭРН ТӨРСКЭН БАЙРЛУЛИЙ

Хальмг АССР-н селанā эдл-ахун, цуг колхозникүдүр, колхозницүр, совхозмудин көдлмшчирүр, селанā эдл-ахун специализирүр республикин хө өскәчирин хуртг орацачирин дуудвр

Унта үүрмүд!

КПСС-н XX ч хургин болн Советск Союзин Коммунистическ партия ЦК-н Плениумин тууджлгч шидврмүд күндәж, КПСС-н XXI хургин диивртәгьяр тосдж, мана өрн-нутгин күч көлөсчир буудя, мах, ус, малин тос болн нань чиги селанā эдл-ахун хот-хол гаргьлгың икдүлгьнд берк сән күмтс бәрв.

Эн кергт Хальмг республикин күч-көлөсчир чиги темдтә диивр бәрв. 1958 джил мана республикин колхозмуд болн совхозмуд государствд 11,5 сәй пуд буудя орулдж өгв — эн өчтә йилгьән ургьц, 1956 джил-мәс хойр холван ик.

Сүүлин хойр джилин эргцд республикин колхозмудар болн совхозмудар үвлин болн эрт хаврар хө хургьлулснәс авн, кошарт хургьд бәрдж өскх эв өлсн учрар, хөбнә толгьа 496 миньгьн, эс гидж 35 процент өсв, ноос авлгьн 19, 5 миньгьн центнер, эс гидж 40 процент күрч өсв. Эн джил государствд 92 миньгьн каракуль хүрөх орулдж өггдв.

Көст эдл-ахусе болн район хө өсклгьнә, государствд ноос орулдж өгх болн худлх зурагьән джил болгьн күңцәхәнә.

Республикин эдл-ахусар хө өскл билгтә-эрдмтә сән кадрмуд өсв. «Черноземельский» совхозин ах хөбч Суховеев Алексей Лаврентьевичин бригад зун хөн болгьнас 139 хургьд авв, хөн болгьнас 7,2 килограмм ноос авв. Элет балгьсна Сталинә пертә колхозин ах хөбч Михайленко Антон Стефановичин бригад зун хөн болгьнас 125 хургь, хөн болгьнас 6,4 килограмм ноос авв. «Приозерный» совхозин ах хөбч Кекеев Ханга Ностаевичин бригад зун хөн болгьнас 129 хургь авв, хөн болгьнас 5 килограмм ноос авв. 107-ч номертә совхозин ах хөбч Пластомак Максим Васильевичин бригад зун хөн болгьнас 121 хургь авв, хөн болгьнас 6 килограмм ноос авв. «Енотаевский» совхозин ах хөбч Утегенов Айтимин бригад зун каракуль хөн болгьнас 132 хургь авв, хүрөхн 85 процентинь негдч сортар орулдж өгв.

«Черноземельский», «Сарна», «Енотаевский» совхозмуд, Сарпинск района «Гигант» колхоз, Элет балгьсна Ленинә пертә, Сталинә пертә колхозмуд, Яшалтинск района Кировин пертә колхоз болн республикин нань чиги эдл-ахус хө өсклгьнд сән үзмдж бәрв.

Приозери района совхозмуд хөн болгьнас, тоод өрсн 5,8 килограмм ноос авв, Элет балгьсна эдл-ахус — 5,2 килограмм ноос авв.

Буудя, ноос таргьлгьяр ик диивр бәрсн төләнн, государствд буудя зурагьәсн үлү орулдж өгсн төләнн Цугсоюзин Селанā Эдл-ахун Гәәхүлин Ах Комитет мана республикиг 1-ч девсньгин дипломар ачлв. Западн район, Западн района «Южный» совхоз, Яшалтинск района Ленинә пертә болн «Заветы Ильича» колхозмуд 1-ч девсньгин дипломар ачлгдв.

Юстинск район, Западн района 112-ч номертә совхоз, Яшалтинск района Кировин пертә болн «Новый мир» колхозмуд, Элет балгьсна Ленинә пертә колхоз 1-ч девсньгин дипломар ачлгдв.

Привотненск район, Сарпинск рай она «Гигант» колхоз, Яшалтинск района «Победа» колхоз, Элет балгьсна Сталинә пертә болн «Победа» колхозмуд, «Енотаевский», «Северный» болн «Черноземельский» совхозмуд мөра авцхав. Республикн көст өлн мал өскәчир алтн, мөнһн болн күрл медальмудар ачлгдцхав.

Болв, бидн, хө өсклгьнд мана бәрсн диивр, партия болн правительств вин тәвсн эн ик чинртә эдл-ахун халх даалгьвринг күңцәгьнд түрүн ишкдл гидж тоолджанавдн.

Бидн, мана көдлмшт өгә чиги өдүтү-дунд бәәнә гидж тоолджанавдн. Ода чиги селанā эдл-ахун культури ургьц багь, мах, ноосн болн малас гардг эдл-уш гаргьлгьн чиги багь, хөбнә белгьн чиги, терүнас гардн ноосн икдлгьн чиги йир хашньгар кегддәжәнә, өрн-нутгт өсджәх эдлврин эн тоот күңц теткдәжәхн, совхозмудин болн колхозмудин агьу ик көрнөглә болн эв-аргьла ирцдж бәәхш.

Бидн, колхозникүд, совхозин көдләчир, селанā эдл-ахун специализир эврәнн чидл-аргьән болн 1959 джилд хөбнә толгьа цааранднь өөдлүлх болн ноос гаргьлгьн икдүлх көрнөгьән шүүдж халәчкәд, республикин селанā эдл-ахун цуг күч-көлөсчиринг, хөд өсклгьнә шин дииврмүд төлә социалистическ дөрдәнд орлиц хиг дуудджанавдн. Энүнә төлә эрк биш ним көдлмш кех кергтә:

1. Өөрхн өдрмүдт хөбчир бәәх гермүд яслгьн болн тосхлгьн: төгсәхмн, тер мет кошармуд, дулан хашас, бәзмуд болн цас бәрдж шитмс белдлгьн төгсәх кергтә. Мал увалх газрур малд күрх өвс зөөх кергтә. Хар газрт бәәх участкаур хөн болгьнд 25 килограмм күртмәр хотин буудя зөөх кергтә.

2. Хөн малин үвләлгьн ик-негн кевәр кехми, цуг хөбдиг үвләс бүрн бүтн авч гархми; эдл-аху болгьн хө өсклгьн өөдлүлх государственч зурагьән күңцәхми.

3. Үвләр болн эрт хаврар хө хургьлулгьнд сәәнәр белддж, ик-негн кевәр эн көдлмшиг кехми. Эдл-аху болгьнд хургьд өсклгьнд кошарч-бәзөвөй эв-аргь өлзддж, бички хургьдиг асрхми. Хургьлх зун хөн болгьнас ядхдән 110 хургь авхмч.

4. Торгьн нооста хөн болгьнас 5,5 килограмм, наадк хөбдәс 5 килограмм ноос киргьдж авхми. 85 процентәс тату биш негдч сорт каракуль хүрөх государствд орулдж өгхми.

5. Колхоз, совхоз, район болгьн, республик, ноос орулдж өгх болн худлх государствени зурагьән Алдр Октябрин 42-ч джилин өөнлә күңцәхми.

☆☆☆

Хальмг республикин өлн-әмтнә эдл-аху цааранднь делгьлгьнд өгчәх партия болн правительствин килмджд, Советск Союзин Коммунистическ партия XXI хургин чинртәгьяр тосхин кергт, хө өсклгьн икәр өөдлүлхн төлә, ноосна гарлгь делгү икдүлхн төлә, социалистическ дөрдәнә тугиг улм өөдән өргхдән, бидн, республикин хө өсклгьнд көдләчир күчн-чидлән нөөш угавдн.